

یادداشت

مسعود خسروی نژاد

کارشناس جودو

درسی که جودو باید از ناگویا بگیرد

جودو بدون مدال ماند و ناکامی پیاپی در بازی‌های آسیایی نشان می‌دهد جودوکاران خوب آماده نشده‌اند. برای مدال آوری در این میدان باید بدیهیات و تدارکات لازم فراهم باشد. ملی پوشان باید در اردوهای مشترک بین‌المللی با جودوکاران خارجی گلاویز شوند و ترس آنان در تورنمنت‌های بین‌المللی با مبارزه با خارجی‌ها بریزد و تجربه‌مند شوند. باید از ورزشکاران پرسپید برای بازی‌های آسیایی ناگویا در چند اردوی مشترک با خارجی‌ها تمرین کرده یا در چند گرنداسلم مبارزه داشته‌اند؟

بدون شک مدال در میادین بزرگ با داد و بیداد روز مسابقه به دست نمی‌آید؛ ورزشکار باید از نظر فنی و ذهنی برای آن روز آماده شده باشد. وقتی جودوکاران ایران در ناگویا چند قدم مانده به مدال حذف می‌شوند یعنی پتانسیل مدال‌آوری دارند ولی خوب آماده نشده‌اند. وضعیت آنان باید به صورت کارشناسی آسیب‌شناسی شود. رشاد ممدوف سرمربی تیم هم مربی خوبی است، اما وقتی شرایط جور نیست نباید توقع مدال داشت. جودو ورزش ثانیه‌ها و لحظات است و هیچ مدالی اتفاقی به دست نمی‌آید؛ اگر تدارکات جدی نباشد، حتی باسahیر یاماشینای ژاپنی هم سرمربی تیم باشد باز هم از مدال خبری نیست.

دوره‌ای که محمد درخشان رئیس فدراسیون بود مگر او قهرمان جهان بود؟ اما تیم با سرمربی ایرانی کار کرد و از جمع سه جودوکار، دو ملی پوش در قهرمانی جهان مدال گرفتند. پس مربی خارجی نمی‌تواند مدال‌آوری ورزشکاران را تضمین کند.

وقتی مربی خارجی هست، جودوکاران هم پتانسیل دارند اما مدالی به دست نمی‌آید یعنی یک جای کار ایراد دارد. از طرف دیگر با اینکه خیلی‌ها به باخت جودوکار زن ایران در ناگویا ایراد می‌گیرند اما حضور سه جودوکار ایرانی در بازی‌های آسیایی نشان‌دهنده پیشرفت جودوی زنان ایران است. شاید قبل از این، بهانه تعلیق جودو بود اما حالا ناکامی جودو را نباید با تعلیق توجیه کرد، بلکه به نظر می‌رسد با اینکه میراسماعیلی یکی از قهرمانان بزرگ جودوی دنیا محسوب می‌شود اما مدیریت او جوابگوی فدراسیون نیست و همین مسأله به وسیله‌ای برای تخریب شخصیت قهرمانی او تبدیل شده است.

یادداشت

جلال کرمی

رئیس پیشین کمیته‌استعدادیابی فدراسیون جودو

وقت خانه تکانی رسیده است

با ناکامی مطلق تیم ملی جودو در بازی‌های آسیایی، زمان گفتاردرمانی و آغاز روند خانه‌تکانی رسیده است. عذرخواهی واقعی زمانی معنا دارد که با پذیرش مسئولیت و استعفا همراه باشد، نه اینکه بعد از هشت سال، همچنان به جای مدال، وعده آینده بدهند. فرآیند کشف و پرورش اصولی استعداد مشخص است، آنچه امروز تحت عنوان جوانگرایی تبلیغ می‌شود، پوششی برای ضعف‌های ساختاری است. سؤال بزرگ جامعه جودو از وزارت ورزش این است: خروجی هشت سال حضور ممنتد افرادی در کادر فنی تیم‌های ملی چه بود؟ در کارنامه این سال‌ها، دریغ از یک مدال برنز تیم ملی در رویدادهای المپیک، جهانی، آسیایی و گرنداسلم‌ها، کدام مربی در دنیا بدون حتی یک مدال، چنین حاشیه‌امنی دارد؟

کمیته فنی فدراسیون کجای این ناکامی‌هاست؟ وظیفه کمیته فنی در هر فدراسیونی، نظارت، ارزیابی و تصمیم‌گیری درباره کادر فنی و نتایج است؛ اما متأسفانه در فدراسیون جودو، کمیته فنی در عمل تبدیل به یک نهاد دکوری و فرمایشی شده که شرط نانوشتن حضور در آن، عدم دخالت و عدم نظارت بر عملکرد و انتصابات کادر فنی تیم ملی است. وقتی خرد جمعی و کارشناسان واقعی حذف شوند و کمیته فنی حق سؤال و بازخواست نداشته باشد، نتیجه‌اش همین حاشیه امن بی‌پایان برای افراد ناکارآمد خواهد بود. پرداخت ماهانه مبلغی حدود شش هزار دلار و بالاتر به مربی آذربایجانی در شرایط کنونی، بدون کمترین خروجی فنی، مصداق بارز هدررفت بیت‌المال است. در این شرایط بهترین کار فسخ فوری قرارداد بی‌بازده است.

بدون شک فاجعه جودوی ایران در تاتامی رخ نداده، بلکه در دفاتر مدیریتی فدراسیون کلید خورده است. اولویت اصلی مدیریت فعلی، به جای تجهیز هیأت‌ها و تقویت فنی، مهندسی انتخابات هیأت‌ها استانی برای حفظ صندلی مدیریت بوده است. فدراسیون با حذف منتقدان دلسوز و چهره‌های مستقل، مجامع استانی را به باشگاهی برای تمدید صندلی خود تبدیل کرده؛ نتیجه این مدیریت انتخابات‌محور، سقوط آزاد فنی در آسیا است. حالا دیگر جامعه جودو تاب شنیدن توجهاتی مثل ناداوری و بدشناسی را ندارد. ظاهراً وقت خانه‌تکانی رسیده و وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک باید با ورود به این مسأله، با خانه‌تکانی کامل مدیریتی و عزل کادر فنی ناکارآمد، سکان جودو را به دست متخصصان، خاک‌خورده‌ها و بزرگان واقعی آن بدهد.

سینا حسینی/ رشته‌های رزمی از جمله جودو، ووشو و جوجیتسو به دلیل تعدد اوزان و فرصت‌های کسب مدال، جایگاه ویژه‌ای در بازی‌های آسیایی دارند. کشورهایی که برای این رشته‌ها برنامه‌ریزی اصولی و سرمایه‌گذاری هدفمند انجام می‌دهند، می‌توانند سهم قابل‌توجهی از مدال‌های این رقابت‌ها را به دست آورند. جودو به‌عنوان یکی از رشته‌های باسابقه المپیک و جوجیتسو به‌واسطه ظرفیت‌های رقابتی و مدال‌آوری خود، می‌تواند در برنامه توسعه ورزش قهرمانی کشورها نقش مهمی داشته باشد. ووشو نیز با توجه به تنوع بخش‌های رقابتی و جایگاه تثبیت شده خود در بازی‌های آسیایی، فرصت مناسبی برای افزایش تعداد مدال‌ها فراهم می‌کند. با وجود چنین ظرفیتی، عملکرد رشته‌های رزمی ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا نتوانست انتظارات را برآورده کند. ووشو در مقایسه با جودو و جوجیتسو سهم بیشتری در جدول مدال‌ها داشت، اما این

علیرضا امینی، سرمربی پیشین تیم ملی جودو در گفت‌وگو با «ایران»:

با استراتژی غلط، جودو در المپیک هم شانس مدال ندارد

مهری رنجبر/ جودو، رشته‌ای که روزگاری یکی از امیدهای اصلی کاروان ایران در میادین آسیایی و جهانی بود، در بازی‌های آسیایی ناگویا با ناکامی پشت سر گذاشته شد. این نتیجه در حالی رقم خورد که کارشناسان و چهره‌های باسابقه این رشته، ریشه مشکل را نه در کمبود استعداد، بلکه در مسیر مدیریتی و برنامه‌ریزی غلط می‌دانند. علیرضا امینی، رئیس و سرمربی پیشین فدراسیون جودو، در گفت‌وگو با «ایران» با تشریح ابعاد این ناکامی، هشدار می‌دهد که ادامه این روند می‌تواند جودوی ایران را حتی از کسب سهمیه المپیک نیز محروم کند.

علیرضا امینی، سرمربی پیشین فدراسیون جودو، درباره عملکرد جودو در ناگویا می‌گوید: «مسیر مدیریت فدراسیون جودو اشتباه است؛ به جای اینکه قهرمان‌ساز باشد، مدیریت، برنامه‌ریزی و طراحی تمرین توسط مربیان نتوانمند نتیجه‌اش مدال می‌شود. اما وقتی راه اشتباه باشد و مدیریتی برای هموار کردن مسیر استعدادها به مدال وجود نداشته باشد، هیچ اتفاقی نمی‌افتد. واقع تا بذری نکاری، محصولی درو نمی‌کنی. من قبول می‌دهم با این دست فرمان در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۰ هم جودو اتفاقی را رقم نزنند. متأسفانه مسئولان ورزش هم جودو را رها کرده‌اند.»

به نظر رئیس پیشین فدراسیون، جودو می‌توانست در ناگویا دو مدال طلا بگیرد: «شاید اگر مسئولان ورزش به حال و روز جودو توجه می‌کردند، جودو می‌توانست دو مدال طلا بگیرد. در واقع وقتی جودو در ۲۰۰۲ یوسان نقره گرفته باید در ناگویا طلا می‌گرفت و باعث ارتقای رتبه کاروان ایران می‌شد. چرا که جودوی ایران هم پتانسیل دارد و هم استعدادهای خوبی که باید روی آنها کار شود. مگر آرش میراسماعیلی از روز

اول مدال گرفت؟ روی او سرمایه‌گذاری شد و همان جواب داد. در واقع ورزشکاران استعداد داشتند، اما محصول خودشان نیفتند.» علیرضا امینی به حضور جودوکاران در مسابقات خارج از رنکینگ انتقاد دارد: «فدراسیون در این چند سال جودوکاران را به مسابقاتی اعزام کرده که هیچ تأثیری در رنکینگ جهانی ملی‌پوشان ندارد. به عنوان مثال، مسابقات آفریقا به چه درد ملی‌پوشان می‌خورد؟ آنها باید در ورلدرکپ، گرند اسلم و مسابقات آسیایی حاضر شوند. مگر بازی‌های آسیایی، میدان مبارزه بزرگان آسیا، جای جوانان است؟ زمانی که سرمربی تیم ملی بوم ترکیب تیم را روز با بانجره‌های مدال‌آور و جوانان می‌بستیم تا بعد از چند سال وقتی با تجربه‌ها می‌روند جوانان پخته جای آنها را بگیرند. چرا وقتی

داشت، در ناگویا حفظ شد. این ثبات، نتیجه سال‌ها سرمایه‌گذاری پیوسته، حضور منظم در مسابقات بین‌المللی و وجود مربیان باتجربه است. ووشو در ایران از یک زنجیره استعدادیابی نسبتاً منظم برخوردار است و همین مسأله آن را از دو رشته دیگر متمایز می‌کند. جودوی ایران به دلیل محدودیت‌های پیشین، بازی‌های آسیایی هانگزو را از دست داده بود و ناگویا اولین حضور دوباره این رشته در یک رویداد بزرگ قاره‌ای پس از آن وقفه محسوب می‌شد. جودوکاران ایرانی در چند وزن به روی تاتامی رفتند، اما در هیچ‌یک از وزن‌ها به مراحل نهایی و دیدارهای مدال

در جودو، تقویت پشتوانه‌های جوان، افزایش حضور در تورنمنت‌های معتبر و ارتقای دانش فنی مربیان باید در اولویت قرار گیرد. این رشته به دلیل سرعت بالای مبارزات، پیچیدگی‌های تاکتیکی و حساسیت بالای تصمیم‌گیری، به تجربه مستمر در مسابقات سطح بالا نیاز دارد. نمی‌توان انتظار داشت ورزشکاری که فرصت کافی برای رویارویی با حریفان قدرتمند نداشته است، در مهم‌ترین رقابت قاره‌ای عملکردی باثبات ارائه دهد. توسعه رده‌های پایه و ایجاد مسیر روشن برای انتقال استعدادها به تیم بزرگسالان نیز باید از برنامه‌های اصلی فدراسیون باشد.

در ووشو، سهم بیشترین رشته از مدال‌های ایران نشان می‌دهد ظرفیت‌های موجود می‌تواند به نتایج ملموس‌تری منجر شود. اما حفظ این جایگاه به برنامه‌ریزی بلندمدت، شناسایی استعدادها در استان‌ها و توجه همزمان به بخش‌های مختلف

رقابتی نیاز دارد. ارزیابی دقیق عملکرد ورزشکاران، استفاده از تحلیل ویدیویی مبارزات و برگزاری اردوهای مشترک با تیم‌های قدرتمند آسیایی می‌تواند به ارتقای آمادگی فنی و تاکتیکی کمک کند. موفقیت‌های مقطعی نباید جایگزین برنامه‌ای شود که هدف آن افزایش تعداد مدال‌ها و تداوم حضور در سطح بالای رقابت‌هاست.

جوجیتسو نیز برای تبدیل شدن به یکی از منابع قابل اتکای مدال‌آوری ایران، نیازمند نقشه راه مشخص است. تعیین اولویت در اوزان و بخش‌های رقابتی، تربیت مربیان متخصص، توسعه مسابقات قهرمانی کشور و افزایش فرصت حضور در رقابت‌های بین‌المللی باید در دستور کار قرار گیرد.

راهکار مشترک برای هر سه رشته رزمی پرمدال در بازی‌های آسیایی، عبور از برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و نتیجه‌محور است. فدراسیون‌ها باید شاخص‌های روشنی برای سنجش پیشرفت

منبع: کمیته ملی المپیک

سرمربی پیشین تیم ملی ضعف جودو به بهانه تعلیق را قبول ندارد: «ربط دادن ناکامی به بهانه تعلیق اصلاً توجیه خوبی نیست. جودو از میادین بین‌المللی تعلیق شده بود نه مسابقات داخلی. اتفاقاً تعلیق فرصت طلایی بود برای تقویت پایه‌ها و حتی می‌شد برای اینکه بچه‌ها از میدان مبارزه دور نمانند در رشته‌های کوارش، جوجیتسو یا حتی کشتی‌های چوخه و محلی نزدیک به آن شرکت کنند. جودوی ایران ۱۰-۱۱ سال تیم اول آسیا بود و حتی مدال جهانی هم داشت. جودو ریشه قوی در ایران دارد و وقتی بعد از مدتی جودو ضعیف شد با بازپروری دوباره نتیجه گرفت، اما حالا متأسفانه از فرصت پیش‌آمده استفاده نشد.»

۲۰۰۲ یوسان پنج مدال گرفت و سال ۲۰۰۳ به عنوان پدیده جودو معرفی شد و حتی برنامه چهارساله ما به عنوان الگوی بقیه تیم‌ها معرفی شد، چه اتفاقی برای آن افتاده است. رشته پرمدال که اگر ناموفق هم بود حداقل دو مدال می‌گرفت، حتی در چهار دوره المپیک تا پای مدال هم رفت، چرا حالا حسرت به دل یک مدال مانده است؟» به نظر او بهترین اتفاق رفتن آرش میراسماعیلی از فدراسیون است: «این همه پول بیت‌المال هزینه شد، بدون هیچ نتیجه‌ای و آخرش یک عذرخواهی می‌کند. عذرخواهی که هیچ فایده‌ای ندارد. وقتی رئیس فدراسیون شرایط ادامه کار را ندارد، بهترین اتفاق کناره‌گیری اوست.»

ربط دادن ناکامی به بهانه تعلیق اصلاً توجیه خوبی نیست. جودو از میادین بین‌المللی تعلیق شده بود نه مسابقات داخلی. اتفاقاً تعلیق فرصت طلایی بود برای تقویت پایه‌ها و حتی می‌شد برای اینکه بچه‌ها از میدان مبارزه دور نمانند در رشته‌های کوارش، جوجیتسو یا حتی کشتی‌های چوخه و محلی نزدیک به آن شرکت کنند

فاصله آماری سه رشته رزمی در بازی‌های آسیایی

تایلند، کره جنوبی و قزاقستان عمده مدال‌ها را میان خود تقسیم می‌کنند و ایران در این رشته بیشتر بر استعدادهای فردی تکیه دارد تا بر یک نظام پرورش نظام‌مند. نگاه به این سه رشته در ناگویا یک نکته مشترک را برجسته می‌کند: ووشو نتوانسته زنجیره پرورش تا سکو را شکل دهد و همین امر ثبات آن را تضمین کرده است. جودو پس از بازگشت، به برنامه‌ای چند ساله نیاز دارد تا شکاف تجربه بین‌المللی را پر کند و جوجیتسو بدون ساختار پرورش مداوم، هر دوره با ترکیبی تازه و نتیجه‌ای مشابه روبه‌رو خواهد بود. ناگویا برای هر سه رشته یک نقطه سنجش بود، نه یک نقطه پایان.

علی اسفندیاری، پیشکسوت ووشو در گفت‌وگو با «ایران»:

نتیجه‌گرایی بالای جان ووشو شده است

بچشد، هم ترس‌شان از باخت می‌ریزد و هم به خودباوری می‌رسند. بدون شک این تجربه می‌تواند به کسب مدال در بازی‌های آسیایی کمک کند. او برنامه‌ریزی کادر فنی در ادوار گذشته را بهتر ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «قبلاً برنامه‌ریزی پهنه‌ریز بود و حتی شاید ملی‌پوشان حریف چینی خود را شکست می‌دادند، اما حالا بیشتر برای رزومه‌سازی کار می‌کنند، پس توان در مربیان‌ها، به‌راور و مأمولوات و خلاق استفاده کرد، اما نمی‌دانم چرا فقط سه یا چهار مربی در تیم فعالیت می‌کنند و بقیه بیرون می‌مانند. ووشوی ایران واقعاً ضعیف شده است.»

اسفندیاری ادعای برخی مربیان درباره ناداوری در ناگویا را نیز نمی‌پذیرد: «اگر داوری ایراد دارد، پس کرسی‌های آقایان به چه کار می‌آید؟ اگر نمی‌توانیم از این ظرفیت استفاده کنیم، آن را به دیگران واگذار کنیم. اگر هم تقسیم مدال‌ها بر اساس لابی است، پس شاید ما در ادوار قبلی هم به همین شکل مدال گرفته‌ایم.» او در پایان با تأکید بر ضرورت اصلاح ساختار مدیریتی می‌گوید: «باید دو تیم ملی داشته باشیم تا با خداحافظی یک ملی‌پوش، خلأ او باقی نماند. چرا از ظرفیت رده‌های سنی استفاده نمی‌شود؟ برنامه‌ریزی صحیح، پشتوانه‌سازی، خرد جمعی و بهره‌گیری از مربیان چینی می‌تواند ووشو را به روزهای اوج برگرداند.»

کنید و از رویارویی با چین نترسید، اما فایده‌ای ندارد. در بسیاری از مسابقات، ترکیب تیم به شکلی بسته می‌شود که ملی‌پوشان با چینی‌ها روبه‌رو نشوند. معمولاً در اوزانی ورزشکار داریم که چین نماینده‌ده‌ای ندارد، اما وقتی چینی‌ها در پنج وزن بازی‌های آسیایی حاضر می‌شوند، ووشوی ایران به مشکل می‌خورد. حتی اعزام‌ها گاهی به فرم‌هایی محدود می‌شود که شناس می‌شوند. چرا باید این‌طور باشد؟» این پیشکسوت ووشو، رویارویی با رقبای قدرتمند را فرصتی برای افزایش تجربه و اعتمادبه‌نفس ملی‌پوشان می‌داند: «چرا باید از مبارزه ملی‌پوشان با چینی‌ها بترسیم؟ اگر به بچه‌ها در میادین مختلف اجازه می‌تواند ووشو را با آنها داده شود، حتی اگر طعم شکست را

گروه ورزشی/ ووشوی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا با کسب یک مدال طلا و سه نقره به کار خود پایان داد؛ نتیجه‌ای که در مقایسه با دوره‌های گذشته، از کاهش تعداد و کیفیت مدال‌ها حکایت دارد. علی اسفندیاری، مدیر فنی تیم ملی ووشوی دانشجویان در سال ۲۰۱۲، معتقد است نتیجه‌گرایی بیش از اندازه، توجه به رده‌های پایه و میدان‌داری به استعدادهای جوان را تحت تأثیر قرار داده است.

او بر این باور است که ترس از شکست مقابل رقبای قدرتمندی مانند چین، نه‌تنها به پیشرفت ووشوکاران کمک نمی‌کند، بلکه فرصت کسب تجربه و آمادگی برای رقابت‌های بزرگ را نیز از آنها می‌گیرد. اسفندیاری در گفت‌وگو با «ایران» نتیجه‌گرایی، ضعف در برنامه‌ریزی و استفاده محدود از ظرفیت‌های فنی را از عوامل افت ووشوی ایران می‌داند و معتقد است اصلاح این روند، نیازمند تغییر نگاه مدیریتی و توجه جدی‌تر به آینده این رشته است. علی اسفندیاری نتیجه‌گرایی فدراسیون را یکی از عوامل اصلی مشکلات ووشو می‌داند: «متأسفانه فدراسیون خیلی فراموش تکنیک چینی‌ها معمولاً برگ برنده‌ای رو می‌کنند؛ یعنی مدتی روی تاکتیک و تکنیک جدید کار می‌کنند و وقتی برای ورزشکاران آنها جا می‌افتد، آن را به بقیه کشورها منتقل می‌کنند.»